

24/2

Misslyckad bok om tidningar

ONE WEEK'S NEWS heter en av Unesco utgiven bok som innehåller en komparativ redogörelse för sjutton stora dagstidningar; framställningen är byggd särskilt på dessa tidningars innehåll under veckan 4-10 mars 1951. I boken omtalas hur stor del av tidningen som bestod av annonser och av text, i vad mån de viktiga tilldragelserna under den behandlade veckan uppmärksammats, proportionen mellan rena nyheter, kulturartiklar, illustrationer osv. Sverige representeras av Dagens Nyheter. Vi kan inte klaga över ovanlighet från författarens sida, tvärtom; Dagens Nyheter säges höra till de tidningar som mest fullständigt täckte vad som hände under veckan i fråga, och tidningen komplimenteras för kombinationen av sakligt korrekta uppgifter och energiska kommentarer. Men hela framställningen är, åtminstone vad Dagens Nyheter beträffar, så slarvig att boken, som det tagit tre år att utarbeta, framstår som nära nog värdelös. Författaren har tydligen endast haft tillgång till landsortsupplagan och utgår från att denna är huvudupplaga; i själva verket omfattar denna s. k. B-upplaga mindre än en tiondel av Dagens Nyheter's samlade upplaga, och det är huvudsakligen A-upplagan som säljs även i landsorten. Mer än halva antalet läsare säges vara prenumeranter; den riktiga uppgiften är två tredjedelar. Annonssinkosterna påstås vara 1 miljon kronor om året; den riktiga siffran ligger mellan 25 och 30 miljoner. Annonserna säges utgöra drygt en tredjedel av tidningens innehåll; den riktiga siffran är närmare två tredjedelar. Notiserna om vad som står i tidningen verkar hopradsade av en person som hastigt ögnat igenom ett fåtal nummer; en rad småfel finns, som t. ex. uppgiften att vi inte skulle ha några väderleksnotiser. Till och med bilden från Dagens Nyheter's redaktion är försedd med felaktiga uppgifter. Jämförelsen mellan de olika tidningarna blir värdelös då författaren endast stannar vid den del av en viss tidnings text som ägnas åt ett visst ämne; det kan alltså hända att en tidning beskrivs som den främsta exempelvis i fråga om kulturartiklar trots att tidningen innehåller mycket

mindre av sådant stoff än andra i utredningen beskrivna tidningar. Det är närmast en skandal att Unesco utgivit en sådan publikation, sannolikt för en kostnad av många tiotusental eller kanske hundratusental kronor.

HERBERT TINGSTEN

D • N
26/2 1954

Svensk utrikespolitik och den tyska frågan

I sitt föredrag i Publicistklubben den 13 januari, först för ett par dagar sedan tillgängligt i referat, rekommenderade utrikesministern den ryska linjen vid lösningen av den tyska frågan. Ryssarna säger sig acceptera fria val under förutsättning att det befriade Tyskland inte skall ingå någon militärpakt med västmakterna, och de vill dra tillbaka sina trupper om de andra gör det. Man kan säga sig att om Tyskland återförenas på den nämnda vägen, vore detta ganska betydelsefullt för Sverige." Den kritik som riktats mot detta häpnadsväckande uttalande har uppkallat de socialdemokratiska huvudstadstidningarna till ett något tveksamt försvar. Morgon-Tidningen nöjer sig med att antyda att Dagens Nyheter's referat är en indiskretion; det omnämns inte att detta referat står tryckt i Publicistklubbens årsbok 1954. Aftontidningen instämmer med hr Undén; om ryssarna och amerikanerna utrymde Tyskland, innebure detta "att en friktionsyta dem emellan försvann", och en sådan lösning "borde inte bara vara ett svenskt, utan även ett franskt, holländskt och belgiskt intresse". Det skulle alltså vara nästan självklart att ett neutralt Tyskland vore önskvärdt; man tycks inte ha reda på att majoriteten inom alla de socialdemokratiska partierna i alla väststater önskar ett samgående mellan Tyskland och Västern och att till och med det tyska socialdemokratiska partiet i sin opposition mot regeringen Adenauer aldrig godtagit de ryska förslagen. En tredje tidning, Ny Tid, gör saken ännu enklare för sig; det påstås att Publicistklubbens tryckta årsbok inte får användas för referat i pressen — en dyrbar tanke.

De skilda metoderna att värja hr Undén visar att hans drabanter i pressen befinner sig i en besvärlig situation. Förvisso är det svårt att försvara att en svensk utrikesminister inför svenska tidningsmän anbefaller den ryska linjen i den tyska frågan; här är ett flagrant avsteg från den av

utrikesledningen så ofta hävdade uppfattningen att neutrala politiker inte bör ta ställning till konflikterna mellan andra makter. Men ännu värre är att själva ståndpunkten i sak ter sig så farlig och verklighetsfrämmande. Ett neutralt och försvarslöst — eller i varje fall med ett mycket svagt försvar utrustat — Tyskland skulle vara bra för freden helt enkelt därför att det på detta sätt uppstod ett slags tomrum mellan Ryssland och västmakterna. Det är ju just fruktan för att detta tomrum snabbt skulle kunna fyllas av ryska arméer som gör att både västmakterna och Tyskland håller på en försvarsallians dem emellan. Det lär knappast i hela den demokratiska världen finnas en politiker utanför det kommunistiska partiet (och Nennisocialisterna i Italien) som skulle rekommendera Rysslands och hr Undéns förslag.

Hur saken ses inom majoriteten av Västerens socialdemokratiska partier klarlades i

onsdagens engelska underhusdebatt av Herbert Morrison, andre man inom labourpartiet. Han underströk i anslutning till utrikesminister Edens tal vådan av ett neutralt, oöverbäddat Tyskland, vilket han i hän-delse av krig betecknade som en direkt inbjudan till anfall för att så fort som möjligt komma i besittning av landets rika resurser. I en tidningsartikel ett par dagar tidigare framhöll Morrison att om det blir krig är det i allas intresse att de ryska trupperna står så långt öster ut som möjligt. "Under dessa förhållanden och då Berlinkonferensen inte har framkommit med något alternativ är en snabb integration av Västeuropas försvar och bi-behållandet av de amerikanska styrkorna och baserna i Europa av vital betydelse — inte för att vi vill börja krig, utan för att förekomma krig." Länder som inte bidrar till det demokratiska försvaret bör öka sina militära ansträngningar; "ingenting uppmuntrar en diktator mera än demokratier som inte kan fatta något bestämt beslut." Antingen bör en Europaarmé inrättas eller bör Västtyskland ingå i Atlantpaktens. "Jag vet att det ännu finns människor som skulle vilja se Öst- och Västtyskland permanent avrustade, isolerade och neutraliserade. Detta har alltid syntits mig vara den däraktigaste politiken av alla"